

Referanser: DnkU 34/25, DnkU 15/26

Arkivsak: 26/01676-2

Samisk ungdoms deltakelse i kirkedemokratiet

Sammendrag

Den norske kirkes ungdomsutvalg (DnkU) og Samisk ungdomsutvalg (SUNG) har vedtatt at Ungdommens kirkemøte 2026 skal behandle en sak om å styrke ungdomsarbeid og ungdomsdemokrati for urfolk og nasjonale minoriteter, med særlig vekt på samiske, kvenske/norskfinske og skogfinske perspektiver. Til ungdomstingene skal det utvikles en ressurs om samisk kirkeliv. Denne saken foreslår konkrete tiltak som kan styrke samisk ungdoms deltakelse i Den norske kirke og i kirkedemokratiet.

Forslag til vedtak

- I. Ungdommens kirkemøte mener at Den norske kirke har et særlig ansvar for å bidra til at samiske ungdommer og ungdommer fra nasjonale minoriteter opplever tilhørighet, medvirkning og anerkjennelse i kirkens liv. Ungdommens kirkemøte oppfordrer til følgende tiltak tar sikte på å øke kompetanse, opprettholde møteplasser og styrke medvirkning og omsorg, slik at kirken i større grad kan være en relevant og inkluderende arena:
 - Det utarbeides ressurser som synliggjør og støtter lokale tiltak knyttet til samisk kirkeliv under ungdomstingene i Den norske kirke i 2026 og 2027.
 - Bispedømmene legger til rette for kompetanseheving om urfolk og nasjonale minoriteter gjennom kurs, studier og andre relevante tiltak, med særlig vekt på ansatte i menigheter og bispedømmer som arbeider med ungdom.
 - Samisk kirkeråd samarbeider med utvalg for andre nasjonale minoriteter om en årlig samtale der fokus er erfaringsdeling og videreutvikling av tiltak som retter seg mot minoritetsungdom.

- Samisk kirkeråd legger til rette for deltakelse i felles møter og samlinger med samisk ungdom i søsterkirker i Finland og Sverige, inkludert den ortodokse kirken i Finland.
- Kirken skal aktivt tilby støtte og omsorg til samiske unge som opplever belastninger knyttet til prosesser som påvirker deres eksistensgrunnlag, kulturutøvelse og framtidsmuligheter.
- Den norske kirke deltar på en eller flere samiske festivaler, gjennom diakonalt arbeid rettet mot ungdom og unge voksne på festival, med formål om å være en trygg samtalepartner, tilby omsorg og støtte.
- Det utvikles faglige ressurser som skal styrke og støtte arbeidet med samiske unge i kirken.

II. Ungdommens kirkemøte ber om følgende tiltak for å styrke det samiske ungdomsdemokratiet i Den norske kirke:

- Samisk ungdomsutvalg skal være representert på Kirkemøtet på lik linje med Den norske kirkes ungdomsutvalg.
- Bispedømmer jobber aktivt for å inkludere samisk ungdom i egne ungdomsting også utenfor det tradisjonelt samiske bosetningsområdet.
- Regler om ungdomsdemokrati i Den norske kirke, § 6 bør endres med følgende tillegg:
 - o c) øvrige bispedømmer har anledning til å melde inn en samisk representant til SUNG, med møte og talerett.

Saksorientering Bakgrunn

Den norske kirkes ungdomsutvalg (DnkU) og Samisk ungdomsutvalg (SUNG) har vedtatt at Ungdommens kirkemøte 2026 skal behandle en sak om å styrke ungdomsarbeid og ungdomsdemokrati for urfolk og nasjonale minoriteter, med særlig vekt på samiske, kvenske/norskfinske og skogfinske perspektiver. Til ungdomstingene skal det utvikles en ressurs om samisk kirkeliv. Denne saken foreslår konkrete tiltak som kan styrke samisk ungdoms deltakelse i Den norske kirke og i kirkedemokratiet.

Kompetanseheving i Bispedømmene

Etter rapporten om sannhet og forsoning er det fortsatt behov for å jobbe med kunnskap i bispedømmene om samiske forhold og de nasjonale minoritetenes historie og samtid. Økt kompetanse vil gjøre kirken bedre rustet til å møte unge med relevant kunnskap, kulturell forståelse og trygghet i arbeidet med mangfold og inkludering.

Samarbeid mellom minoritetsutvalg

Selv om minoritetsgrupper har ulike erfaringer og historier, møter mange unge lignende utfordringer knyttet til identitet, tilhørighet, språk og representasjon. Erfaringsoverføring og samarbeid kan bidra til bedre tiltak og styrke kirkens arbeid for alle minoritetsungdommer.

Samarbeid over landegrensene

Sápmi strekker seg over flere nasjonalstater, og samisk ungdom deler mange kulturelle, språklige og kirkelige erfaringer på tvers av landegrensene. Møteplasser og samlinger på tvers av landegrensene kan styrke fellesskap, identitet og erfaringsutveksling, samtidig som de synliggjør den internasjonale dimensjonen ved samisk kirkeliv.

Omsorg til unge i krevende samfunnsprosesser

Konflikter og samfunnsprosesser knyttet til arealbruk, klimaendringer, språk, kultur og tradisjonelle næringer kan skape uro, avmakt og psykososiale belastninger for unge. Da kan kirken være en viktig aktør som tilbyr trygge rom for samtale, håp og fellesskap.

Utvikling av faglige ressurser

Mange menigheter og kirkelige ansatte etterspør konkrete verktøy og faglig støtte i arbeidet med samiske unge. Ressurser som er utviklet med utgangspunkt i samiske erfaringer, språk og kultur vil gjøre det lettere å etablere langsiktige og relevante tiltak lokalt.

Samisk ungdomsutvalg i kirkedemokratiet

Strategiplanen for samisk kirkeliv 2019-2027 understreker kirkens ansvar for å sikre samisk medvirkning i demokratiske prosesser, også i ungdomsdemokratiet, og for å arbeide langsiktig med rekruttering og deltakelse blant samiske unge i kirkens råd og organer.

Samisk ungdomsutvalg ble opprettet av Samisk kirkeråd i 2016 for å sikre at samiske ungdommer får innflytelse på saker som angår dem i Den norske kirke. Utvalget er et nasjonalt rådgivende organ som representerer unge fra ulike samiske språk- og geografiske områder, gir innspill til kirkelige beslutningsprosesser og bidrar til dialog om spørsmål som er viktige for samisk ungdom, samisk kirkeliv og urfolksspørsmål. Virksomheten er regulert ved Regler for ungdomsdemokrati i Den norske kirke¹

Samisk utvalgs rapport foreslår at Samisk ungdomsutvalg får representasjon på Kirkemøtet for å styrke samiske unges stemme i Den norske kirke og bidra til en mer helhetlig demokratisk struktur for samiske ungdommer. Utvalget peker også på at dette kan styrke rekrutteringen av unge til samisk kirkeliv.

Samiske unges stemme ble også gjenspeilet i ungdomsappellen fra Samiske kirkedager 2025 i Alta. Denne appellen omfatter saker som unge er opptatte av, denne har flere momenter som omhandler overordnede tanker om framtida for kirken og konkrete forslag til tiltak som kan gjøre det bedre for unge å delta i arbeidet i kirken.

¹ Regler om ungdomsdemokrati i Den norske kirke, fastsatt av Kirkemøtet 13. april 2024.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Gjennomføring av de foreslåtte tiltakene vil ha økonomiske og administrative konsekvenser. Dette gjelder blant annet utvikling av ressurser, kompetansehevende tiltak, møtevirksomhet, deltakelse på festivaler og samlinger, internasjonalt samarbeid og eventuell representasjon fra Samisk ungdomsutvalg på Kirkemøtet. Konsekvensene er foreløpig ikke kostnadsberegnet og må vurderes nærmere i forbindelse med videre oppfølging og ordinære budsjettprosesser.